

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kalastuslain 6 §:n muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen (ETA-sopimus) liittyen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuslakia niin, että kalastusoikeus yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä olisi Suomessa pysyvästi asuvilla ETA-valtioiden kansalaisilla. Pohjoismaiden kansalaisilla olisi asuinpaikasta riippumatta aina oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen sanotulla vesialueella.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että pyydysten käyttöä rajoitettaisiin siten, että vain ammattikalastajilla olisi oikeus ammattikalastukseen tarkoitettujen pyydysten käyttämiseen yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan ETA-sopimuksen kanssa.

**PERUSTELUT**

**1. Nykyinen tilanne**

Kalastusoikeuden käyttämistä koskeva perussäännös on kalastuslain (286/82) 5 §:ssä. Sen mukaan oikeus harjoittaa kalastusta ja määrätä siitä kuuluu vesialueen omistajalle.

Kalastuslaki sisältää useita poikkeuksia edellä mainitusta pääsäännöstä. Eräs niistä sisältyy lain 6 §:n 1 momenttiin. Sen mukaan jokaisella Suomen kansalaisella on oikeus kalastaa yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä. Vastavuoroisuuteen perustuen Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisilla on oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen sanotulla vesialueella.

Oikeutta kalastaa yleisellä vesialueella meressä tai Suomen kalastusvyöhykkeellä ei ole millään tavoin rajoitettu. Lain 6 §:n 2 momentin mukaan kalastuspiiri voi antaa järjestysmääräyksiä 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun kalastuksen harjoittamisesta. Määräyksiä annettaessa on otettava huomioon, että muu kalastus ei saa kohtuuttomasti haitata ammatillisesti harjoitettua pyyntiä taikka heikentää

sen edellytyksiä. Käytännössä näitä määräyksiä ei ole annettu.

Mahdollisuus täysin vapaaseen kalastukseen yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä on johtanut siihen, että muutenkin kuin ammattikalastajat ovat pyytäneet alueella tehokkailla pyydyksillä suuria saaliita. Nämä saaliit on myyty kulutukseen. Pyydystäjille ei näistä saaliista saatavalla hinnalla ole ollut merkitystä toimeentulon kannalta, mikä on osaltaan aiheuttanut sekaannusta kalamarkkinoilla. Täysin vapaa pyynti on tällä tavalla aiheuttanut haittaa ammattikalastukselle.

**2. Ehdotetut muutokset ja niiden perustelut**

Euroopan talousalueesta tehty sopimus (ETA-sopimus) mahdollistaa kansalaisten vapaan liikkumisen ja sijoittumisen toiseen jäsenvaltioon. ETA-sopimus edellyttää kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltämistä. Kalastuslain 6 §:n 1 momentin mukainen kalastusoikeus määräytyy kansallisuuden perusteella, jo-

ten sitä on pidettävä syrjintäkiellon vastaisena. Tämän vuoksi momenttia tulisi muuttaa siten, että ETA-valtioiden kansalaisilla on yhtäläinen kalastusoikeus kuin Suomen kansalaisilla. Kalastusoikeuteen sisältyisi sekä ammattimainen kalastus että virkistyskalastus. Ammattimaisen kalastuksen järjestämisen sekä kalastuksen valvomisen tarpeet huomioon ottaen edellä tarkoitettu kalastusoikeus tulisi kuitenkin säätää vain Suomessa vakinaisesti asuvia henkilöitä koskevaksi.

Kalastuslain 6 §:n 1 momentin mukaan Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisten yleisillä vesialueilla meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä harjoittama kotitarve- ja virkistyskalastus ei ole sidottu asuinpaikkaan. Vanhastaan voimassa ollut oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen ehdotetaan säilytettäväksi sekä muualla asuvien Suomen kansalaisten että Pohjoismaiden kansalaisten osalta. Vaikka kotitarve- ja virkistyskalastusoikeus perustuu kansallisuuteen, kysymyksessä ei kuitenkaan ole elinkeinotoimintaa koskeva säännös. Lisäksi yleisellä vesialueella meressä tulee ensisijaisesti turvata mahdollisuudet ammattimaisen kalastuksen harjoittamiseen sekä mahdollisuudet kalastuksen valvontaan ja järjestyksen säilyttämiseen. Ammattimaiselle kalastukselle aiheutuisi kuitenkin kohtuutonta haittaa ja valvontatehtävien hoitaminen kävisi mahdottomaksi, mikäli virkistyskalastusoikeus laajennettaisiin kaikkia ETA-valtioiden kansalaisia koskevaksi. Mainittujen syiden vuoksi Pohjoismaiden kansalaisten kotitarve- ja virkistyskalastusoikeutta koskevan säännöksen säilyttämistä ei ole katsottu ETA-sopimuksen vastaiseksi.

Kuten edellä jo on todettu, muiden kuin ammattikalastajien pyytämät ja myymät suuret kalansaaliit ovat aiheuttaneet hämminkiä kalamarkkinoilla ja haittaa ammattimaista kalastusta harjoittaville. Kotitarve- ja virkistyskalastustarpeen tyydyttäminen ei myöskään edellytä samanlaisten saaliiden saamista kuin ammattimaisessa kalastuksessa. Kun saaliiden määrä suurelta osin riippuu käytettävien pyydysten tehokkuudesta, tulisi yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä kalastettaessa varata ammattikalastajille sellaiset pyy-

dykset, joiden tehokkuus on huomattava. Tätä tarkoittava säännös ehdotetaan otettavaksi lain 6 §:n uuteen 4 momenttiin.

Edellä sanottuun viitaten ehdotetaan 6 §:n 4 momentissa säädettäväksi, että ammattimaiseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä saa yleisellä vesialueella meressä ja Suomen kalastusvyöhykkeellä käyttää vain ammattikalastajaksi katsottava henkilö. Tällaisista pyydyksistä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Ammattikalastajaksi on kalastustulolain (621/75) mukaisia tukia myönnettäessä käytännössä katsottu henkilö, jonka verotettavista tuloista vähintään 30 prosenttia on saatu kalastuksesta. Ehdotettua 6 §:n 4 momentin säännöstä sovellettaessa ammattikalastajana pidettäisiin vastaavia henkilöitä.

Ammattimaisten pyydysten yksilöinnistä on tarkoituksenmukaista säätää asetuksella, koska yksilöinti on luonteeltaan tekninen. Tarkoituksena on, että sellaiset pyydykset, joiden antama saalismäärä yleisesti ottaen voi olla niin suuri, että suurin osa saaliista joudutaan myymään, olisi katsottava ammattimaisiksi pyydyksiksi. Tällaisia pyydyksiä olisivat ainakin yli 1,5 metriä korkeat isorysät ja troolit.

### 3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia tai organisatorisia vaikutuksia.

### 4. Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

### 5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanlaisesti ETA-sopimuksen voimaantulon kanssa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### kalastuslain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/82) 6 §:n 1 momentti sekä *lisätään* 6 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

#### 6 §

Yleisellä vesialueella meressä sekä Suomen kalastusvyöhykkeellä on jokaisella Suomessa vakinaisesti asuvalla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisella oikeus harjoittaa kalastusta. Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisilla on edellä mainitulla alueella kotipaikasta riippumatta oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen.

-----

Ammattimaiseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä saavat 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella käyttää vain ammattikalastajat. Ammattimaiseen kalastukseen tarkoitetuista pyydyksistä säädetään tarkemmin asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Martti Pura*

## Laki

### kalastuslain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/82) 6 §:n 1 momentti sekä lisätään 6 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:*

*Voimassa oleva laki*

#### 6 §

Yleisellä vesialueella meressä sekä Suomen kalastusvyöhykkeellä on jokaisella Suomen kansalaisella oikeus harjoittaa kalastusta. Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisilla on tällä vesialueella oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen.

*Ehdotus*

#### 6 §

Yleisellä vesialueella meressä sekä Suomen kalastusvyöhykkeellä on jokaisella Suomessa vakinaisesti asuvalla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisella oikeus harjoittaa kalastusta. Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalaisilla on edellä mainitulla alueella kotipaikasta riippumatta oikeus kotitarve- ja virkistyskalastukseen.

-----  
*Ammattimaiseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä saavat 1 momentissa tarkoitettulla vesialueella käyttää vain ammattikalastajat. Ammattimaiseen kalastukseen tarkoitetuista pyydyksistä säädetään tarkemmin asetuksella.*

-----  
*Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.*  
-----